

Loar i L. U. F. 71 frågelista om Frieri och Bröllop.

Ungdomen blev bekanta med varandra på många sätt i min ungdom så hade vi bondungdomar bläver i våra hem och de bjöd ungdom från socknen och släktens ungdom. På den tiden anlätades en eller två fiolspelare som var flitiga och kunde hålla i till två i tretiden på natten. Det var gamla danser såsom vals, polka, marinka och kadriell. Tjänarna hade också saler på bondgårdarna och bjöd sina bekanta och fick därvid använda salen det största rummet i boningslängan. Dessa sammankomster av ungdomen ansågs inte omoraliska. Det var de som numera de vackraste kvinnorna ^{och de} som ansågs duktiga att sköta ett hem som mest eftersökta samma var och förhållandet med den manliga ungdomen det hände ju även att de förmögnares barn var efterträdade när de sågs ha ut. Föräldrarnas ville ju även ha något att säga till om men i de flesta fall så fick ungdomarna själva avgöra sina öden i den vägen. Här i denna trakt av Bura härad träffades ungdomen i skogarna vid dambanor som var öppna maj i sept.

LUF 71.

Kärleken har i många fall blivit det avgörande när ungdomen
ingick i äktenskap och då spela inte de ekonomiska betingelserna
någon roll vid val av make. Fästmansgäver förekom på så sätt
att det inköptes ett presentkort på 20 eller 25 kr. i någon affär
där passande saker kunde erhållas. En generation före min tid
brukades på många ställen att kusinerna ingick i äktenskap. Det
förekommer sällan numera. Jag hörde omtalas för en 40-50 år
sedan att i en liten socken vid Trelleborg inavel på dettas
sätt hade pågått i flera generationer och att det hade haft
sorgliga följder men ville därigenom bevara förmögenheten
inom släkten det talades även om att föräldrarnas trängde
barnen av denna anledning att ingå äktenskap. Helt obekant
för ungdomar har jag aldrig hört ingå äktenskap. Främlingar och
övriga människor har inte på sinna varit bruket lägga sig i
ungdomarnas firmer. Det var ned att både manliga och kvinnliga
båda äktenskapsförmedlare ville åtaga sig för jag hade en
morbröder som fick genom en lördags anbud från en flicka i
grannsocknen att ingå äktenskap men han avslög anbudet på grund

av att flickan var fem år äldre än han. T. L. Sallereus var en äldre kvinna som brukade förmedla äktenskap på 1880 talet när 1900 talet börja så tror jag dessa brönmän hade ingen framgång därför att ungdomen blev mera själständigt och orolig själv dessa förbindelser. Förmedling av brönmän gick så till att när brönmannen besökte kom på besök så talade han med föräldrarna först och sedan talade de med dottern i de flesta fall ville de ej tvinga henne att ta detta steg mot hennes vilja blev det jänkande svar så fick brönmannen besked med det samma. Vad han fick för sitt besök har jag aldrig hört talas om. Det var kanske naturprodukter som på den tiden värderades mer än nu. Några särskilda ceremonier vid frieriet känner jag inte till när jag själv frias så gick det enkelt det var på en sal och det lyckas att jag fick ju. Vi hade träffats några gånger förut så vi hade lärt att känna varandra hela fästmannsgården bestod av ett pränt-kont i 25 kronor. Ringarna vid förlovingen betalade alltid fästmannen. Handelslag känner jag inte till att det förekommit ej heller har det varit bekant vad friandelen betydde. Det har hänt att flickan gånne sig på ett ställe när det kom frias men friaren var tyvärr berusad

nästa gång han kom i nyktert tillstånd så fick han ja och ät-
turkup kom till stånd. I äldre tider så träffades överenskomna vid
frisiet om hemgiften som i de flesta fall bestod av sängkläder, nya
möbler och penningar den flyttades till det nya hemmet strax före
bröllopet inga särskilda ceremonier förekom vid denna tillfället. Innan
bröllopet hade de bömmerskor till hjälp att sy lintyg och utstyrel. Ingen
samling av gåvor förekom men det har kanske förekommit längre till-
baka i tiden. Vid bjudning till bröllop skrevs bjudningsbrev av fadern till
bruden. Var det äldre mammor så togs gärna folkskolläraren till hjälp att
sköta om den saken sedan skickades en dragon eller ochrä av bantörken
i byen som kunde rida på häst med bjudningsbrevet till släkt
och vänner. Det hände att de blev bjudna på sprit på de flesta ställen
så de var rätt så påtråkna när de kom tillbaka men var nöjda
om att sköta sina uppdrag punktligt. Den närmaste släkten, grannar
som de hade gilleslag med. ^{blev utbjudna} Prästen och klosteren jämte deras
fruar. Utbjudna gäster syntes aldrig till. Svansarna har jag varit
med om tvänne gånger där det lades av på att få den blivande
äktas mannen så berusad som möjligt det var ungefär en vecka

före bröllopet. Det förskom att man vid dessa tillställningar språka mycket fritt och dels påirade den äktenskapliga lyckan och även förljliga och nersvärtu de människor som genom lust blivit övervplade av en kvinna sådana saker togs ju som skämt. Uppståg av annat slag förkom ej. När det var kyrkvigsel samlades alltid gästerna i kyrkan och efter vigseln togs hela bröllopsföljet till bröllopsgården där middag var serverad som aväts på ett par timmars tid under måltiden brukade två ibland tre fiolspelar underhålla gästerna med musik. När kyrkan låg långt ifrån bröllopsgården så körde gästerna med hästskutsar från kyrkan och då inträffade det att det låg skytter vid vägen, där bröllopskjutsarna kom med brudparet i teten, och lösa skott med gamla gevär och pistoler så hästerna blev skrämda och rätte av med ökad fart ja det hände även att hästerna skenade och olyckshändelser inträffade. När bröllopet kom fram till gården så stod musikanter och undfångade gästerna med musik. Vid inträdet välkomnades brudparet av brudens föräldrar som även hälsade de övriga gästerna välkomna brudgummens och brudens släktingar kommo alltid på en gång. Det har berättats av äldre människor att man hade

föridare som red på hästar i teten för brudföljet från kyrkan de voro klädda i sina häradsträcker men det har inte förekommit under den tid jag levat. Har aldrig förekommit att man byggde något slags hinder på vägen för att hindra någon att komma fram. Förning brukade att skickas till bröllopgården dagen innan bröllopet som bestod av smör, gräddor, krus, kruskakor på de s. k. finare ställen gav man tårter och spettkakor och den högsta delen satt ^{på} i bild brudparet. Bänsmän blev på denna ort aldrig inbjudna till bröllopet. Långa sammingsamlingar ägde rum. Dans förekom för det mesta vid bröllop det har hänt att antingen bruden eller brudgummen har anhöriga som avlidit strax före bröllopet och då har icke dans förekommit. Brudgummen dansar alltid första dansen med bruden. Gifta dansade lika mycket med med gifta som ogifta. Det har aldrig förekommit några särskilda anstalter eller kärklippning m. m. när en kvinna blivit gift utan när kvinnorna blev bjudna till brölp så går alltid de gifta kvinnorna före de ogifta. Grammar och bekanta brukade besöka bröllopgården och stod då i samlad flock och ropa fram brudparet som brukar då gå ut på en trappa eller balkong för att visa sig de församlade

utbringar då hurrarop det har även hänt att en av sällskapet
läst upp några verser som hänryfts på brudparet och sedan kunnat
för brudparet. Under middagen sjunges även bordsvisor som äro
sammansatta av anhänga bland gästerna denna sedes förkomma även
i närvarande tid. Brudens avsedd av föräldrarna var något rörande
men försiggick långt och sannat brudparet blev ju alltid tillagda
att vara välkomna hem under den närmaste tiden. Kalas var alltid
anordnade i de bådas föräldrahem födesveckor jul och påskdagar
samt emellan dessa högtiden och när det inte var för lätt att
sköta om sysslarna i sin dagliga gärning. Jag till om hur
bondeklassen vidna med sina frierier och äktenskaper men hant-
verksklassen och arbetareklassen bör icke förbigås de har i
regel aldrig gift sig inom släkten. Därigenom att de flytta
ibland långa vägar så uppsköll de sig icke så nära släkten
och kommo därför mera i beröring med människor på de nya
platser som de arbetar på och ingick äktenskap där de vistades.
Det har ju även hänt att när en dräng och en jungfru tjänade
på samma ställe ingicks äktenskap.